

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 18P/27/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715211029
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Janette Nôtová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2016:6715211029.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudkyňou Mgr. Janette Nôtovou, v právnej veci mal. C. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom ÚPSVaR Zvolen, dieťa rodičov - otec: G.. O. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. W., S. Č.. XX, právne zastúpený: JUDr. Magda Jaňovková, advokátka, Skuteckého 30, 974 54 Banská Bystrica, matka: P.. S. W., rod. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XXX/XX, XXX XX O., o zmenu rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zmenu výchovného prostredia v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec podal na tunajšom súde dňa 03. 08. 2015 návrh, v ktorom žiadal, aby súd rozhodol, že maloletý C. sa zveruje do jeho osobnej starostlivosti s tým, že ako otec je oprávnený dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Ďalej žiadal, aby súd určil vyživovací povinnosť matke. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou dieťaťa boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C 79/2009, ktorým bol maloletý syn zverený do starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné. Styk s dieťaťom upravený nebol. Tento bol upravený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33P 117/2010 a následne zmenený rozsudkom sp. zn. 31P 118/2011. Zároveň je rodičom uložená povinnosť podrobiť sa poradenskému procesu. Pred Okresným súdom Banská Bystrica sa viedlo konanie o návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej starostlivosti, ktorý návrh však bol zamietnutý. Otec je trvalo neúspešný vo svojich snahách o komunikáciu s maloletým napriek tomu, že výchovné poradenstvo pravidelne navštevuje, kedy malo dôjsť aj k stretávaniu sa so synom, avšak matka súdne rozhodnutie nerešpektuje, dieťa na stretnutie nedoviedla. Matka nesprávne výchovne pôsobí na dieťa, pretože zámerne v ňom vyvoláva stav, že o dieťa otec nemá záujem, preto má otec dôvodnú obavu, že matka vedie dieťa proti nemu napriek tomu, že riadne plní výživné a robí všetko preto, aby nenásilnou formou zabezpečil svoj kontakt so synom. Tento stav už pretrváva dva roky a dôvody uvádzané matkou považuje len za vymyslené a nezodpovedajúce reálnej situácii. Bez toho, aby ho matka informovala, zapísala syna na Základnú školu v Kováčovej. Toho času má matka nového partnera a ďalšie dieťa. Matka vylučuje otca z akýchkoľvek informácií o zdravotnom stave syna alebo postupe v škole. Otec sa domáhal styku so synom aj návrhom na výkon rozhodnutia, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 34Em 6/2012, kde však výkon rozhodnutia bol vyhlásený za neprípustný len v dôsledku ovplyvňovania dieťaťa samotnou matkou. On sám žije usporiadaným spôsobom života, je v novom manželstve, riadne pracuje, takže na jeho strane nie sú dôvody, ktoré by vylučovali starostlivosť o maloleté dieťa. V prípade, že by mu syn bol zverený do starostlivosti, nebude musieť meniť školu, meniť kolektív, ani lekára. Matka dlhodobo a cielene ovplyvňuje psychický stav syna a tento stav potom vyžaduje autoritatívny zásah súdu, pretože pretrvávajúci stav môže zapríčiniť veľké psychické dôsledky. Z týchto dôvodov žiadal, aby súd jeho návrhu vyhovel.

Tunajší súd návrh otca postúpil Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu založenia miestnej príslušnosti rozsudkom o rozvode manželstva a úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, čím bola založená miestna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica vo veci starostlivosti o maloleté dieťa (vid' zjednocujúce stanovisko NS SR Cpj 32/97 z 20.10.1997). Právna zástupkyňa otca vyjadrila nesúhlas s takýmto postupom súdu s poukazom na to, že maloleté dieťa žije v obvode Okresného súdu Zvolen, čím je daná miestna príslušnosť tunajšieho súdu podľa §88 ods.1 písm. c/ O. s. p. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 31P 231/2015 zo dňa 25. 09. 2015 rozhodol o prenesení svojej príslušnosti vo veci starostlivosti o maloletého C. na Okresný súd Zvolen. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 11. 2015. Z týchto dôvodov súd námietku právnej zástupkyne otca považoval za bezpredmetnú.

Matka sa k návrhu otca písomne vyjadrila podaním, doručené tunajšiemu súdu 04. 01. 2016. Matka uviedla, že sa pravidelne zúčastňovala nariadeného poradensko-psychologického procesu a tieto stretnutia sa konali v priestoroch základnej školy, ktorú vtedy syn navštevoval. Na stretnutiach sa zúčastňovala aktívne s výnimkou jedného stretnutia, kvôli návšteve lekára. Syn C. však na stretnutiach otca výslovne odmietal, čo osobne povedal aj prítomnej psychologičke a otec sa rozhodol toto jeho stanovisko rešpektovať. Je pravdou, že na ďalšie stretnutia matka nechodila, pretože bola v poslednom trimestri tehotenstva a nastupovala na materskú dovolenku. Toto písomne oznámila príslušnému súdu aj ÚPSVaR, tak isto to oznámila otcovi a požiadal ho o úpravu stretnutí, odpoveď od otca neobdržala. V januári 2015 uzavrela nové manželstvo a spolu so synom sa presťahovali do obce Kováčová, okres Zvolen a o tejto veci informovala otca na osobných stretnutiach u psychológa. Syn bol zapísaný do novej základnej školy, o čom otca riadne informovala. Na rodičovskom združení základnej školy v mesiaci október 2015 uviedla otcovi, že vzhľadom na narodenie dieťaťa, nemôže cestovať na stretnutia do Bystrice a navrhla mu stretnutia so synom u nich doma, resp. v meste Zvolen. Jeho odpoveď však nedostala. Matka prehlásila, že syna C. v žiadnom smere neovplyvňuje v negatívnom vzťahu k otcovi, ani ním nemanipuluje. C. sa na otca nepýta, nechce sa s ním stretnúť, ich vzťah je narušený správaním otca v minulosti a preto nie je v záujme dieťaťa, aby bolo zverené do výlučnej starostlivosti otca. Je potrebné, aby otec zmenil prístup vo vzťahu k synovi a postupne si vybudoval vzťah, dieťa si získal a zblížil sa s ním. Podaný návrh však svedčí o pravom opaku v prístupe otca. Je pravdou, že postupné budovanie vzťahu si vyžaduje istý čas, čo však dieťa môže oceniť oveľa viac v porovnaní so zásahom, ktorý prestavuje návrh otca. Matka uviedla, že toho času žije v usporiadanom manželstve, z manželstva pochádza maloletý syn P., ona popri materskej dovolenke podniká ako tlmočník a prekladateľ. Maloletý C. navštevuje 4. ročník Základnej školy, M., N. s výborným prospechom, venuje sa futbalu v Športovom klube Kováčová, ako aj plávaniu v plaveckom oddiele. Rodina žije v rodinnom dome.

Tunajší súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením listinných dôkazov a zistil nasledujúci skutkový a právny stav.

Otec na pojednávaní uviedol, že bol naposledy v kontakte so synom 05. 06. 2013, odvtedy k nemu syn nechodí. Naposledy bol upravený styk so synom v roku 2014 rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, podľa ktorého mal možnosť stretávať sa so synom 2 hodiny na sociálnom úrade a povinne navštevovať psychologické poradenstvo. Od októbra 2014 každú stredu mohol byť v kontakte so synom, syn však ani raz neprišiel. Takto to bolo až do marca 2015. V januári 2015 sa dohodol so psychologičkou, že sa so synom budú stretávať v škole, jedenkrát sa stretli rodičia, syn a psychologička, na ďalšie stretnutie prišiel syn bez prítomnosti matky. Na tretie sedenie už neprišiel a ďalšie bolo zrušené, pretože sa ho syn tiež nezúčastnil. Takýto rozsah stretávania bol stanovený súdom, pričom sa vychádzalo zo znaleckého posudku s tým, že postupne mohlo dôjsť k stretávaniu sa so synom aj v domácnosti otca. Toto však nebolo otcovi umožnené. V apríli 2015 bolo pojednávanie na Okresnom súde v Banskej Bystrici o zvýšenie výživného, kde matka bola vyzývaná sudkyňou, aby dodržiavala súdne rozhodnutie o styku. Pokiaľ matka argumentovala svojim tehotenstvom, jej dieťa sa narodilo v júli 2015, avšak stretávanie malo prebiehať už od októbra 2014. V tom čase syn sám dochádzal do školy. Matka bola súdom počas výkonu rozhodnutia vyzývaná, aby dodržiavala súdne rozhodnutie. Kým nie sú súdne pojednávania, otec nemá žiadne informácie o synovi, sám si musí tieto zisťovať. Je pravdou, že mu na začiatku bolo oznámené, že syn prestúpil do školy vo Zvolene a to na ulicu U., kde otec uhradil stravné, ktoré mu však bolo vrátené, pretože syn nastúpil na inú školu. Sám následne kontaktoval školu a zaistil si prístup do internetovej žiackej knižky, aby mal prehľad o jeho prospechu. Bol tiež na rodičovskom združení, kde sa informoval o syna a cez triednu učiteľku mu odovzdal mikulášsky balíček. Ohľadne syna matka

komunikuje len vtedy, keď sa blíži nejaké pojednávanie. Poskytne mu informácie možno jeden mesiac, následne nereaguje na e-maily alebo sms-ky. V poslednom období bol otec jedenkrát služobne vo Zvolene, kedy bol syn spolu s triedou na námestí vo Zvolene korčuľovať, stretol sa s ním, porozprávali sa a potom syn povedal, že už musí ísť. Na druhý deň boli na stretnutí u psychologičky všetci traja, kedy sa zisťovali dôvody, prečo syn otca odmieta. Syn povedal, že sa bojí, že sa otec sťahuje do Bratislavy a bude musieť zmeniť školu aj kamarátov. Otec nevie, odkiaľ má syn takúto informáciu, nie je to pravda. Ďalej syn uvádzal, že je u otca vypočúvaný, t. j. sa ho spytujú ako sa má, čo robil a preto im psychologička odporučila, aby sa syna nepýtali na minulosť. Iné dôvody zistené neboli. Psychologička uviedla, že podá záverečnú správu pre súd.

Matka na pojednávaní odmietla tvrdenia, že by syna manipulovala alebo ho ovplyvňovala vo vzťahu k otcovi. Je pravdou, že syn sa nechcel zúčastňovať na stretnutiach s otcom, o čom matka otca upovedomila, rozprávala o tom aj s vtedajším psychológom MUDr. Žilinčíkom. Bolo doporučené rodičom nájsť vhodnejší spôsob stretávania sa. Spočiatku bolo dohodnuté, že otec po vyučovaní sa môže stretnúť so synom samostatne u psychológa, ale pri štvrtom stretnutí syn odmietol prísť. MUDr. Žilinčík odporučil prihladiť na postoj syna. Pokiaľ sa so synom odsťahovali do O. v auguste 2014, túto okolnosť e-mailom oznámila otcovi, oznámila mu aj zmenu školy, ktoré e-maily predložila súdu. Matka uviedla, že otcovi navrhla, aby sa stretli so synom na neutrálnom území, napr. šli spolu na zmrzlinu alebo na výlet obaja rodičia, prípadne aj so súčasnými partnermi, aby sa dieťa cítilo komfortnejšie. Otec však odmietol prísť za synom k nim domov, pretože s tým má zlú skúsenosť. Toto navrhla otcovi aj po dohode so psychológom, pretože C. nechcel chodiť niekde, kde je aj niekto tretí ako psychológ. Otec povedal, že o tom popremýšľa, avšak nič na ten návrh neuviedol. Napokon medzi rodičmi k žiadnej dohode nedošlo. Je pravdou, že od januára ich prevzala psychologička MUDr. Žilinčíková s tým, že stretávanie sa otca so synom malo prebiehať na Základnej škole v W. W., syn vtedy chodil do 3. triedy. Na prvé stretnutie prišli všetci traja a potom sa mal otec stretávať so synom po vyučovaní za prítomnosti psychológa. Nasledovali asi štyri stretnutia, ale na posledné štvrté stretnutie syn odmietol prísť, čo matke oznámila telefonicky psychologička. Táto jej povedala, že hľadala syna C. v škole, on povedal, že nechce ísť k otcovi, a že otec na to povedal, že to akceptuje. V tom čase už bola matka vo vyššom štádiu tehotenstva, oznámila otcovi termín pôrodu a navrhla mu, aby počas letných prázdnin s C. dohodli stretnutie, avšak otec na e-mail nereagoval. Následne sa s otcom stretli až v novembri 2015 na rodičovskom združení, kedy mu povedala, že môže prísť syna kedykoľvek navštíviť, čo mu oznamovala viac krát aj e-mailom. V tom čase ešte nevedela, že otec podal návrh na zmenu starostlivosti, pričom návrh bol podaný už v auguste 2015. K okolnosti, prečo syn odmieta ísť za otcom, matka uviedla, že jej syn tvrdí, že sa otca bojí, a že sa s ním nechce stretávať. Podľa matky to vyplýva zo skúseností z minulosti, kedy po rozvoде počas styku syna s otcom Filip u otca aj prespával, avšak C. povedal, že vtedy sa to pokazilo a odvtedy tam nechce chodiť, lebo otec ho vypočúval a pred ním zle rozprával o matke. Matka poukázala, že tieto okolnosti boli predmetom znaleckého dokazovania v predchádzajúcich konaniach. Syn C. ju žiada, aby ho nenútila chodiť k otcovi. Synovi navrhla, že otec príde k nim na Kováčovú, že sa môžu ísť vonku spolu prejsť alebo okúpať, avšak syn už odmieta aj toto. Keď bol naposledy otec za synom počas korčuľovania, volala matke triedna učiteľka s tým, že bol C. vystrašený a plakal, pretože učiteľka nevedela, čo je medzi rodičmi. C. prišiel za učiteľkou a povedal, že sa nechce stretnúť s otcom, žiadal od nej, aby ho poprosila, aby odišiel.

Otec uviedol, že napriek jeho snahe, ani počas tohto súdneho konania sa mu nepodarilo kontaktovať sa so synom na základe skutočností uvádzaných matkou, nevedno, či sa jedná z jej strany o výhovorky alebo pravdivé skutočnosti. Otec uviedol, že po poslednom pojednávaní došlo voči nemu k slovnému ataku zo strany súčasného partnera matky a preto považuje za vylúčené, aby sa kontaktoval so synom v Kováčovej. Matka uviedla, že sa s otcom dohadovali o možnosti, aby prišiel C. pozrieť počas jarných prázdnin, avšak syn dostal chrípku, čo otcovi oznámila. E-mailom mu oznámila aj synove známky v škole.

Na dotaz súdu, akú má otec predstavu vo vzťahu k maloletému, pokiaľ by súd jeho návrhu toho času vyhovel, otec uviedol, že žije v druhom manželstve, podieľa sa na výchove dcéry manželky, vie zabezpečiť starostlivosť o dieťa. Je mu jasné, že jeho vzťah k C. toho času nie je najlepší, pretože sa dlhodobo nevideli. Avšak pri stretnutiach či už na sociálnom úrade alebo na korčuľovaní nemal pocit, že by sa ho syn bál. Pokiaľ by absolvovali psychologické sedenia na sociálnom úrade, mohli by si spoločne vzťah vybudovať. Ak by sa realizoval styk so synom tak, ako bol pôvodne určený, aj s tým by bol otec uzrozumený. Je mu zrejmé, že zo dňa na deň nie je možné, aby syn prišiel k nim bývať, pokiaľ by sa to však takto vyvinulo, je schopný sa o syna postarať, zabezpečiť zmenu školy.

Právna zástupkyňa otca navrhla vo veci vykonať znalecké dokazovanie najmä za účelom preukázania, že práve matka neplní výchovnú funkciu vo vzťahu k maloletému, prípadne výsledok znaleckého dokazovania môže byť podkladom pre iné rozhodnutie vo veci. Posledný znalecký posudok bol podaný s odstupom dvoch rokov, v ktorom znalkyňa nevyhlásila vplyv postojov matky voči otcovi vzhľadom negatívny postoj syna, či už vedomý alebo nevedomý. Matka súhlasila s prípadným znaleckým dokazovaním s poukazom na to, že súčasný poradenský proces nespĺňa svoj cieľ. Rovnako kolízny opatrovník pre rozhodnutie vo veci sa pripojil k vykonaniu znaleckého dokazovania.

Súd si vyžiadal od pôvodne opatrovaneckého súdu príslušné rozhodnutia vo veciach maloletého C., z ktorých zistil nasledujúce skutočnosti. Manželstvo rodičov maloletého C. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C 79/2009 zo dňa 15. 06. 2009, právoplatné 30. 06. 2009. Súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bol maloletý C. bol na čas po rozvedení manželstva zverený do starostlivosti matke a otec sa zaviazal platiť na jeho výživu po 200,00 € mesačne. Styk otca s dieťaťom upravený nebol. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 33P 117/2010 zo dňa 28. 10. 2010, právoplatné 10. 11. 2010 súd schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca s maloletým C. tak, že otec bol oprávnený stretávať sa so synom každý týždeň od stredy od 16.00 hod. do 07.30 hod. nasledujúceho dňa, každý páry týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a v upravenom čase počas letných prázdnin, vianočných a veľkonočných sviatkov. Z následných konaní vyplynulo, že pri realizácii styku otca s dieťaťom došlo k problémom v apríli a následne v máji 2011, otec sa domáhal stretávania so synom aj prostredníctvom výkonu rozhodnutia, ktoré sa viedlo pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 32Em 3/2011. Následne matka podala návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal styk otca s dieťaťom. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31P 77/2011 zo dňa 14. 04. 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Cop 36/2011 z 16. 05. 2011, právoplatné 24. 05. 2011 bol návrh matky zamietnutý. Už v tomto konaní boli rodičia dôrazne upozornení na povinnosť byť ústretoví voči sebe vo veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, na zdržanie sa akýchkoľvek prejavov nevráživosti, neúcty najmä pred maloletým dieťaťom. Následne podala matka návrh na vydanie predbežného opatrenia dňa 27. 05. 2011 a to na obmedzenie styku otca s dieťaťom, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31P 118/2011 zo dňa 02. 06. 2011, právoplatné dňa 27. 07. 2011, súd rozhodol predbežným opatrením o dočasnom obmedzení styku otca s dieťaťom, kedy bol otec oprávnený stretávať sa s maloletým C. každý týždeň v stredu od 16.00 hod. do 19.00 hod. a každý páry týždeň v sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod., každý páry týždeň v nedeľu od 09.00 hod. do 18.00 hod. V rozhodnutí súd vychádzal zo správy psychológa PhDr. Janky Gotierovej, na základe vyšetrenia dieťaťa dňa 10. 05. 2011 a 12. 05. 2011, kedy psychologickým vyšetrením bola zistená a preukázaná neurotizácia osobnostného vývinu dieťaťa s tým, že dieťa reaguje bezprostredne na aktuálnu zážitkovú rovinu a deštruktívne sa začína vyvíjať vzťahová línia s otcom. Dieťa voči otcovi prejavuje postoje ambivalentné, čo naznačovalo prežívaný konflikt dieťaťa medzi pozornosťou, ktorú otec dieťaťu venuje a negatívnymi postojmi voči matke, ktoré otec pred dieťaťom prezentuje. Súd konštatoval, že zo strany rodičov je vyvíjaný neprimeraný tlak, ktorý dieťa nedokáže toho času racionálne, ani emocionálne spracovať. Súd dôrazne upozornil rodičov, že ich správanie vo vzťahu k dieťaťu považuje za hrubo necitlivé, je potrebné, aby zmiernili tlak na svoje dieťa, uľahčili mu vzniknutú situáciu. Toho času upravený kontakt dieťaťa s otcom má umožniť dieťaťu dostatok času na spracovanie zážitkov a prijatie presvedčenia, že jeho kontakt a vzťah s druhým rodičom, s ktorým bežne nežije v spoločnej domácnosti, neznamena stratu matky. Súd apeloval na matku, aby takéto pocity v dieťati nevyvolávala. Súd upozornil rodičov, že je možnosť začať konať z úradnej moci konanie o zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa a jeho zverenie do náhradnej starostlivosti iným vhodným osobám. Následne dňa 09. 06. 2011 podala matka návrh na opätovnú úpravu styku otca s dieťaťom. Okresný súd Banská Bystrica rozhodol rozsudkom č. k. 31P 132/2011 dňa 09. 11. 2011, právoplatný dňa 09. 12. 2011, ktorým bol návrh matky zamietnutý, avšak rodičom bola uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu v Centre poradensko-psychologických služieb minimálne 1x mesačne po dobu 12-tich kalendárnych mesiacov. Súd v tom čase vychádzal z toho, že rodičia sa mali podrobovať poradenskému procesu na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR B. Bystrica, pričom sa však uskutočnilo len jedno sedenie, z ktorého vyplynulo, že je potreba, aby malo dieťa kontakt s oboma rodičmi, pričom maloletý C. mal primerané citové väzby k obom rodičom, oboch rodičov prijímal a komunikoval s nimi bez problémov, v jeho správaní nebol zjavný rozdiel vo vzťahu k rodičom. Za danej situácie potom súd nevidel dôvod zakázať styk otca s dieťaťom. Súd však videl cestu nápravy najmä zlepšením vzájomnej komunikácie rodičov, ktorú však rodičia sami nedokážu zvládnuť, preto súd uložil rodičom opatrenie podrobovať sa sociálnemu poradenstvu. Následne na

návrh otca prebiehalo konanie pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 32P 84/2012 o zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktoré otec navrhoval realizovať v týždenných intervaloch. Rozsudkom zo dňa 25. 10. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Cop 120/2012 zo dňa 17. 01. 2013 bol návrh otca zamietnutý. V prebiehajúcom konaní bol zamietnutý návrh na vykonanie znaleckého dokazovania. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo správ z poradensko-psychologického procesu, ako aj ďalších dôkazov, z ktorých vyplynulo, že počas nariadeného poradenského procesu dôjde k čiastočnému zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, neskôr sa však táto opäť stáva neprímeranou a útočnou. Najmä otec vníma vyjadrenia matky ako negatívne, ohrozujúce, avšak z odborného hľadiska vyjadrenia matky takto vnímané nie sú. Jedná sa len o subjektívny postoj otca. V tom čase sa skúšobne zaviedla striedavá osobná starostlivosť, ktorá sa však neosvedčila. Bolo prihliadnuté na vtedajší postoj maloletého, ktorý nemal záujem, aby sa niečo menilo v kontakte s matkou a otcom a odmietal kontakt s otcom. Nebolo doporučené pristúpiť k striedavej osobnej starostlivosti rodičov s poukazom na neprímeranú spoluprácu medzi rodičmi, ich neefektívnu komunikáciu, ako aj s prihliadnutím na postoj dieťaťa. Nebolo preukázané, že by matka mala účelovo konať tak, aby vzájomná komunikácia medzi rodičmi nebola dobrá. Rodičia boli upozornení, že pri nezlepšení komunikácie neprímeraným spôsobom vystavujú maloletého stresovým situáciám, čo môže mať negatívny vplyv na jeho zdravý psychický vývoj. Odvolací súd v tomto prípade poukázal na to, že úloha každého rodiča vo vzťahu k jeho maloletému dieťaťu je počas jeho života a vývoja nezameniteľná s úlohou druhého rodiča a záleží len na tom, ktorom rodičovi, ako svoju úlohu zvládne, čo nemožno nariadiť žiadnym súdnym rozhodnutím. V dôsledku zistenej neexistencie vzájomnej komunikácie a vnímavosti medzi rodičmi, je starostlivosť o dieťa z ich strany narušená a ani znalecké dokazovanie, ktorého sa otec domáhal by nemohlo privodiť zmenu rozhodnutia, ani skutkového stavu, ktorá bola súdom správne zistená. Následne uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 23P 177/2013 zo dňa 12. 06. 2013 bolo ex offo začaté konanie o zmenu úpravy styku s maloletým potom, čo uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34Em 6/2012 zo dňa 03. 06. 2013 bol vyhlásený výkon rozhodnutia o styku oprávneného rodiča s maloletým za neprípustný a zároveň bol výkon rozhodnutia zastavený. Dôvodom rozhodnutia o neprípustnosti výkonu rozhodnutia bolo zistenie, že je vo zvýšenej miere narušený vzťah oprávneného otca s maloletým a zlyháva vzájomná komunikácia medzi rodičmi. Súd vzal do úvahy najmä výpoveď maloletého z 23. 01. 2013 s tým, že maloletý je natoľko vyspelý, že je schopný vyjadriť svoj názor, maloletý odmietol stretnutie s otcom s tým, že nátlak, ktorému je dieťa vystavené pri odovzdávaní, má práve za následok väčšie odmietanie a odpor maloletého. Súd v konaní o zmenu úpravy styku rozhodol rozsudkom zo dňa 03. 04. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Cop 44/2014 zo dňa 20. 08. 2014. V predmetnom konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie a podaný znalecký posudok dňa 06. 02. 2014. Na základe znaleckého posudku bolo konštatované, že vzťah maloletého k otcovi je výrazne narušený a pri zistenom postoji dieťaťa nie je možné v prípade direktívne stanoveného a striktno vyžadovaného stretávania, vylúčiť jeho impulzívne či rizikové správanie. Znalec však konštatoval, že nie je vhodné zakázať styk otca s maloletým, pretože by došlo pravdepodobne k úplnému prerušeniu kontaktu otca so synom. Je potrebné zmeniť a realizovať styk otca s maloletým iným vhodným spôsobom a to tak, že sa stanoví doba stretávania, avšak ponechá sa na voľbe dieťaťa, či sa stretne s otcom alebo nie. Stretnutie nevynucovať, nevyžadovať, s predpokladom, že pri dovŕšení vyššieho veku a racionálnejšieho pohľadu, maloletý zmení svoj postoj, prípadne pracovať v terapeutickom procese s rodičmi ako aj s postojmi maloletého a tak vytvárať vzťah syna k otcovi pod dohľadom odborne vzdelanej osoby v terapeutickom procese. Počas konania bola rodičom uložená povinnosť, absolvovať poradensko-psychologický proces a z výsledkov bola podaná správa dňa 26. 03. 2014, kde bola zistená zo strany rodičov spontánna tendencia vzájomne sa obviňovať, avšak postupne nastala pozitívna zmena v tom, že rodičia častejšie písomne komunikujú a otec je matkou informovaný o niektorých relevantných záležitostiach týkajúcich sa maloletého. Bolo však zistené, že ťažkosti vo vzťahu otca s maloletým sa rozvinuli do stavu dlhodobejšieho, prakticky žiadneho kontaktu a toto je následkom rozvinutia silného konfliktného stavu medzi rodičmi, čiastočne k tomu mohli prispieť aj iné okolnosti. Preto je nevyhnutné v prvom rade dosiahnuť stav prímeria medzi rodičmi a následne systematicky podporovať ozdravenie vzťahu otca s maloletým. Súd preto upravil styk otca s maloletým tak, že tento je oprávnený stretávať sa s ním každú stredu nepárny týždeň od 15.00 hod. do 16.00 hod. na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Zvolen s tým, že matka bola povinná zabezpečiť prítomnosť syna na stretnutí. Zároveň súd maloletému a rodičom nariadil poradensko-psychologický proces v Centre poradensko-psychologického poradenstva a prevencie v Banskej Bystrici. Súd konštatoval, že účelnosť tohto výchovného opatrenia bude pravidelne sledovať a hodnotiť a v prípade, že splní svoj účel, aj z úradnej moci začne konanie o jeho zrušení. Naposledy sa viedlo konanie pred Okresným súdom Banská Bystrica sp. zn. 31P 301/2014, v ktorom súd rozsudkom

zo dňa 20. 03. 2015, právoplatný 16. 04. 2015 určil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého C. zvýšeným výživným po 230,00 € mesačne od 07. 11. 2014.

Podľa potvrdenia PhDr. Juraja Žilinčika sa otec zúčastnil stretnutí so synom v období októbra 2014 až apríla 2015 na 12-tich stretnutiach, pričom ani v jednom prípade nebol prítomný maloletý Filip.

Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 21. 01. 2016 bolo vykonané šetrenie u matky a bolo zistené, že táto býva spolu so svojím manželom, maloletým C. a maloletým synom Matúšom v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve rodičov jej manžela s tým, že dom sa postupne rekonštruuje a má byť prevedený darom do ich BSM. Dom je kompletne zariadený, maloletý C. tam má vytvorené vhodné podmienky. Matka od februára 2016 je na materskej dovolenke, má poberať rodičovský príspevok vrátane prídavkov na deti, spolu vo výške 250,00 €. Okrem toho je SZČO v oblasti prekladateľstva - tlmočníctva, kde má priemerný príjem 500,00 € mesačne. Otec maloletého C. plní vyživovaciu povinnosť po 250,00 € mesačne. Rodina má výdavky súvisiace s bývaním, výdavky na stravu v školskej jedálni po 30,00 € mesačne, cestovné do školy 10,00 € mesačne, poplatok za futbal 10,00 € mesačne, za plávanie 56,00 €, poistenie na maloletého 26,00 € mesačne, poistenie na maloletého P. 47,00 € mesačne, telefón pre maloletého C. 5,00 € mesačne. Poplatky na internet a televíziu. Maloletý C. navštevuje 4. ročník Základnej školy vo N., odborných lekárov nenavštevuje, je zdravý. Otec sa s maloletým nestretáva, naposledy boli spolu na ÚPSVaR Banská Bystrica v máji 2015. Matka uviedla, že raz do týždňa otcovi poskytuje informácie o maloleťom e-mailom a to o škole, o zdravotnom stave, o tréningoch, poslať mu aj fotky. Do školy sa chodia informovať individuálne, otec má možnosť zúčastňovať sa rodičovských združení, tréningov. Stalo sa, že otec poslal darčeky maloleťmu do školy, na čo škola informovala, že takúto činnosť škola neposkytuje. V rámci šetrenia v rodinnom prostredí bol zisťovaný aj postoj maloletého C.. Maloletý C. uviedol, že býva s ocinom, čím myslel súčasného partnera matky P. W.. K svojmu otcovi uviedol, že sa s ním nestretáva, v deň šetrenia ho videl na Námestí vo Zvolene pri korčuľovaní, trochu sa s ním rozprával, ale potom už nechcel. Vyjadril sa, že do budúcnosti chce bývať so svojou mamou a s otcom sa stretávať nechce. Bolo to z dôvodu, že mu otec v minulosti robil zlé veci, lebo ho vystrašil, keď potichu vošiel do izby, niekedy mu nadával, zvykli ho vypočúvať otec s jeho manželkou a otec mu hovoril, že mama míňa peniaze z výživného na nechty. Maloletý viac krát zopakoval, že sa s otcom stretávať nechce.

Podľa správy zo sociálneho zisťovania ÚPSVaR Banská Bystrica zo dňa 26. 01. 2016 bolo zistené, že otec žije v spoločnej domácnosti so svojou manželkou Ing. D. H. P. a jej maloletou dcérou O.. Bývajú v 4-izbovom byte, ktorý majú manželia v BSM. V byte sú dve detské izby, jedna pre maloletú O.Í., druhá pre maloletého C.. V byte sú vytvorené vhodné podmienky na výchovu a vývoj maloletého. Otec má výdavky súvisiace s bývaním a manželia splácajú hypotekárny úver. Otec sa vyjadril, že matka ani maloletý sa nezúčastňovali nariadeného poradensko-psychologického procesu ani na základe výzvy úradu. Otec dúfal, že kontakt s maloletým opätovne nadviaže práve prostredníctvom tohto procesu, čomu však matka zabránila. Z výslednej správy poradensko-psychologického procesu zo dňa 25. 01. 2016 bolo konštatované, že sa nepodarilo dospieť k zlepšeniu rodičovskej komunikácie, pretože rodičia spochybňujú tvrdenia druhého, obaja presadzujú svoj názor, nie sú ochotní pristúpiť na kompromis. Ich komunikácia je sýtená konfliktami a výčitkami. Psychológ úradu doporučil rodičom navštevovať rodinnú terapiu u klinického psychológa. Maloletý sa na konzultácii u psychológa vyjadril, že sa s otcom odmieta stretávať a nepraje si ani telefonický kontakt.

Podľa správy ÚPSVaR Banská Bystrica zo dňa 25. 01. 2016 o výsledku poradensko-psychologického procesu bolo oznámené, že s rodičmi maloletého sa uskutočnili dve párové konzultácie a jedna individuálna konzultácia s maloletým C.. Komunikácia oboch rodičov bola sýtená konfliktami, výčitkami, spochybňovaním tvrdení toho druhého, obaja presadzovali vlastný názor, neboli ochotní pristúpiť na kompromis. Maloletý C. sa vyjadril, že sa s otcom odmieta stretávať, nepraje si ani telefonický kontakt. Ako dôvod uviedol napr., že ho otec unesie do Bratislavy. Pri pokuse zrealizovať kontakt otca so synom na referáte to maloletý odmietol. Na základe získaných informácií bol prijatý záver, že maloletý inklinuje k matke, jeho vzťah k otcovi je toho času odmietavý. Komunikácia medzi rodičmi je značne narušená a toho času sa nepodarilo dospieť k zlepšeniu. Maloletý však potrebuje rešpektovať oboch rodičov, mať k obom pozitívny vzťah. Bolo doporučené rodičom, aby neútočili jeden na druhého pred dieťaťom. Bolo konštatované, že psychologické poradenstvo neplní účel a bolo doporučené navštevovať rodičom aj maloleťmu rodinnú terapiu u klinického psychológa.

Podľa správy Obecného úradu Kováčová, matka je prihlásená k trvalému pobytu v obci, býva v rodinnom dome, obecnou políciou nebola prejednávaná, v obci nevlastní žiadne nehnuteľnosti. Iné informácie známe neboli. Podľa oznámenia sociálnej poisťovne, matka nepoberá žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou.

Podľa správy Mestského úradu v Banskej Bystrici je otec ženatý, trvalý pobyt má evidovaný v Banskej Bystrici, iné informácie o ňom známe nie sú.

Otec predložil súdu výzvu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 21. 01. 2015 v konaní 32P 177/2013, ktorou bola matka vyzvaná, aby sa vyjadrila, či dobrovoľne plní povinnosť uloženú rozsudkom a to zabezpečiť prítomnosť maloletého pri stretnutí otca so synom na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Banská Bystrica. Súd konštatoval, že 24. 10. 2014 mu bolo doručené podanie matky, v ktorom uviedla, že z dôvodu časového harmonogramu maloletého nie je možné dostaviť sa na referát, pretože maloletý v tom čase sa zúčastňuje výučby anglického jazyka v súkromnej škole v centre mesta a následne posledný priamy autobusový spoj do O. odchádza o 15.23 hod. Súdu bolo oznámené, že matka neumožňuje styk otca s maloletým, pretože z jej pohľadu sú nerealizovateľné. Súd neuznal dôvody matky a bola dôrazne vyzvaná, aby dobrovoľne zabezpečila prítomnosť maloletého na určených stretnutiach.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 25 ods.4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upraveným podľa ods.1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu, súd dospel k záveru, že návrhu otca nemožno vyhovieť. Súd z vykonaného dokazovania konštatuje, že boli preukázané a zistené problémy v starostlivosti o maloleté dieťa zo strany rodičov najmä vo vzťahu k zabezpečeniu stretávania sa otca s maloletým C.. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že tieto problémy začali od roku 2011, dovtedy sa rodičia po rozvode manželstva vedeli dohodnúť o starostlivosti o maloletého, či už v otázke zverenia do osobnej starostlivosti, v otázke výživného alebo úpravy styku otca s dieťaťom. Súd zistil, že problémy pri kontakte otca s dieťaťom nastali v roku 2011, od kedy sa rodičia opakovane prostredníctvom súdu domáhajú úpravy ich práv a povinností, o čom svedčí množstvo podaní zo strany otca i matky, ktoré boli pôvodne prejednávané pred opatrovaneckým súdom Okresným súdom v Banskej Bystrici. Zo všetkých konaní však vyplynulo, že prvotný problém je najmä v komunikácii medzi rodičmi, ktorá komunikácia prebieha nevhodným spôsobom a to aj v prítomnosti maloletého, čo nepriaznivo ovplyvňuje psychický stav maloletého. Uvedené bolo konštatované už v roku 2011 pri psychologickom vyšetrení dieťaťa a rodičia boli súdom dôrazne upozornení, že pri ich nezmenenom postoji môže situácia dospieť dokonca do toho štádia, že dieťa môže byť zverenú do osobnej starostlivosti iným vhodným osobám. Pred týmto rozhodnutím však súd poskytol rodičom možnosť upraviť svoju vzájomnú komunikáciu počas prebiehajúcich súdnych konaní v spolupráci s Referátom poradensko-psychologických služieb na príslušnom ÚPSVaR, kedy aj došlo k čiastočnej náprave a bola konštatovaná potreba pokračovať v uvedenom poradenstve. Rodičom bola opakovane direktívnym rozhodnutím súdu uložená povinnosť podrobiť sa výchovnému opatreniu, rovnako aj maloletému dieťaťu za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a za účelom budovania vzťahu medzi otcom a maloletým, kedy v priebehu obdobia došlo k vážnemu narušeniu tohto vzťahu. Súd v tomto prípade konštatuje, že určite nie je v záujme maloletého, aby bol úplne prerušený kontakt s biologickým otcom, avšak z výsledkov poradensko-psychologického procesu je zrejmé, že komunikácia medzi rodičmi sa nezlepšila, čo negatívne vníma najmä maloletý a práve z tohto dôvodu sa odmieta kontaktovať s otcom, stretávať sa s ním, dokonca si nepraje, aby mu otec telefonoval, čo určite nemôže byť bežný postoj dieťaťa v jeho veku. Súd dôsledne zvažoval návrh na vykonanie znaleckého dokazovania v tomto konaní. Súd však konštatuje, že v tomto konaní sa súd zaoberá najmä návrhom otca na zmenu výchovného prostredia u maloletého, kedy i otec sám pred súdom slovné deklaroval, že si je vedomý, že takéto rozhodnutie zo dňa na deň nie je možné realizovať. Aj bez vykonania znaleckého dokazovania, po zistení súčasného stavu a postoja maloletého je zrejmé, že okamžitá zmena výchovného prostredia, ktorej sa otec domáhal, by mohla mať závažný a negatívny dopad na psychický stav maloletého. Otec si zrejme nedostatočne uvedomuje upozornenia odborníkov, s ktorými rodičia spolupracovali, že pri

bezpodmienečnom vynucovaní kontaktu s maloletým nemožno vylúčiť impulzívne, či rizikové reakcie maloletého dieťaťa. Súd predovšetkým dbá na záujem maloletého dieťaťa a pri vyhovení návrhu otca by maloleté dieťa bolo vystavené neprímeranému psychickému tlaku, kedy by bolo vyňaté z prostredia, kde dlhodobo žije, cíti sa bezpečne, má vytvorené pozitívne väzby na rodinu, priateľov, spolužiakov v škole. Je potrebné, aby si otec uvedomil a hľadal vhodný spôsob nadviazania kontaktu so synom tak, ako už bolo opakovane prezentované vo všetkých rozhodnutiach súdov, ako aj v záveroch psychologických šetrení. V tomto smere však treba dodať, že je tu nezastupiteľná a významná pozícia matky, ktorá svojimi postojmi k súčasnému stavu môže pozitívne motivovať dieťa k nadviazaniu kontaktu s otcom, pretože tento kontakt v minulosti dieťa neodmietalo a len pre konfliktné správanie sa rodičov došlo k zistenému postojom mal. Filipa k otcovi. Je potrebné, aby obaja rodičia v prvom rade zamerali svoje sily na zmenu doterajšieho postoja vo vzťahu k druhému rodičovi a najmä mali na zreteli záujem a zdravý psychický i fyzický vývoj ich spoločného dieťaťa. Súd konštatuje, že v konaní nebolo preukázané tvrdenie otca, že by matka vedome a úmyselne znemožňovala komunikáciu medzi rodičmi s cieľom zabrániť styku otca s dieťaťom. Práve takéto ničím nepodložené obvinenia otca môžu smerovať k postojom matky a k odmietaniu akejkoľvek komunikácie s otcom, čo určite neprispieva k dosiahnutiu cieľa a tým sa aj otec podieľa na neprímeranej komunikácii medzi rodičmi. Súd konštatuje, že obaja rodičia sa opakovane domáhajú autoritatívnej úpravy ich práv a povinností zo strany súdu, avšak namiesto toho svoje sily by mali zamerať najmä na úpravu vzájomnej komunikácie, pretože pokiaľ tu nebude vôľa rodičov, žiadne súdne rozhodnutie nemôže vynútiť zodpovedný postoj rodiča, čo je nepochybne najmä v záujme maloletého dieťaťa.

Záverom súd dodáva, že je zrejmé, že v tomto prípade bude potrebné konanie zo strany súdu najmä vo vzťahu k doposiaľ uloženému výchovnému opatreniu, ktoré podľa výsledkov neplní svoj účel. Tu je však úlohou kolízneho opatrovníka, zhodnotiť výsledky doposiaľ uloženého výchovného opatrenia, ktoré však bolo uložené Okresným súdom Banská Bystrica a v prípade potreby dať podnet, prípadne návrh na ďalší postup vo veci starostlivosti o maloletého C. na tunajšom súde s prihliadnutím na aktuálnu situáciu. Súd nevyklučuje, že v tom prípade zrejme bude potrebné aj ďalšie znalecké dokazovanie, ktoré však v prípade návrhu otca by nemalo vplyv na rozhodnutie súdu. Z týchto dôvodov súd návrh otca na zmenu výchovného prostredia u maloletého C. zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. t.j.

1. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
 3. účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
 4. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 5. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
 6. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
 7. rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
 8. súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
 9. sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
 10. má byť odvolacím súdom schválený zmier,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.), t.j.
1. sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
 2. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
 3. odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.,
 4. ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa,
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).